

Arbejds miljø brevkassen

Når der sker en arbejdsulykke

Af Vivian Plesner

Vi laboranter færdes til daglig i et miljø med mange kemikalier, maskiner og hvor meget kan gå galt. Nogle gange knækker en kolbe, og der skal bruges et plaster til at stoppe ulykken. Andre gange går det meget værre, og det er langt mere kompliceret at stoppe ulykken, og sikre sig at personskaderne bliver så små som mulige, og at den der kommer til skade får den rette hjælp.

Husk altid, at ulykker og tilløb til ulykker bliver brugt til at forebygge, at noget lignende ikke sker en anden gang.

Sikkerhedsdatablade:

Det afgørende redskab til risikostyring

Jeg læser det

Jeg udstyrer mig

Jeg håndterer kemikalier

Selvom vi er omhyggelige med at planlægge vores eget arbejde for at undgå ulykker, har vi på vores arbejdspladser også andre faggrupper, der er til stede for at lave reparationer, gøre rent, eller f.eks. besætningen på et feltskib. Så ud over at vi altid skal sikre os, at vi ved, hvilken førstehjælp vi skal udføre i forbindelse med de stoffer vi arbejder med, er det også utrolig vigtigt for vores kollegaer, at vi ved, hvad andre laver på arbejdspladsen, og at vi ved, hvordan vi skal agere, hvis vi eller andre udsættes for en arbejdsulykke.

Hvad er en arbejdsulykke?

De fleste arbejdsulykker opstår ved en pludselig hændelse. Men ifølge loven kaldes det også en arbejdsulykke, hvis du er blevet syg på grund af en påvirkning, du har været udsat for i op til fem dage. Har påvirkningen været mere end fem dage, skal sygdommen i stedet anmeldes som en arbejdsskade.

Arbejds miljø brevkassen

Redaktionen består af brevkasseredaktørerne Jørgen Stage Johansen og Vivian Plesner samt faglig sekretær Jens Klingenberg Rasmussen.

Alle medlemmer er velkomne til at indsende spørgsmål eller foreslå emner til uddybelse i LABORANTEN. Skriv til miljoebrevkassen@dl-f.dk. Arbejds miljø brevkassen svarer altid direkte tilbage til medlemmet, og efter aftale med medlemmet bruges emnet muligvis til artikler i LABORANTEN. Spørgeren er anonym i LABORANTEN.

Et par eksempler:

En kollega faldt ned fra en elefantfod i et prøveindleveringsrum, og landede på gulvet efter at have ramt en ovn med hovedet i faldet. Han slog sig voldsomt, blødte fra hovedet og var ikke umiddelbart i stand til at rejse sig fra gulvet. Kollegaen ringede til arbejdsgiveren, og da arbejdsgiveren efter få minutter kom frem til ulykkesstedet, bar arbejdsgiveren og kollegaen den tilskadekomne i en stol hen til arbejdsgiverens bil. Herefter kørte arbejdsgiveren den tilskadekomne på skadestuen!

En af fejlene i dette eksempel er, at der ikke blev ringet 112 og aftalt med dem, hvordan kollegaen skulle hjælpes, da det kan være farligt for den tilskadekomne person at blive flyttet, da der kan være skader på ryg og nakke. Ligeledes er det også alarmcentralen, der kontakter politiet og Arbejdstilsynet, hvis det havde været nødvendigt.

Et andet eksempel kommer fra et medlem, der har skrevet til os:

I forbindelse med en arbejdsulykke, hvor en kollega fik base i øjnene, opstod der efterfølgende forvirring med hensyn til, hvem der skulle kontaktes, og hvem der skulle sørge for transport til skadestuen. Det endte med, at en kollega selv

kørte vedkommende til nærmeste skadestue! De var ikke sikre på, om det var efter reglerne. Men hvad er reglerne egentlig på området? Hvor tit er arbejdsgiver forpligtet til at sikre, at alle medarbejdere har kendskab til retningslinjer ved ulykker, og hvordan bør man forholde sig til det?

Om det er i orden selv at køre en kollega til skadestuen, afhænger selvfølgelig af skadens art, som i eksemplet med kollegaen der var faldet, kan egen transport forværre skaden, men hvis det hurtigste er egen transport i forbindelse med "base i øjet" eksemplet, og det er aftalt med alarmcentralen, er det eneste problem umiddelbart, hvis det ikke er muligt at få dækket evt. transportudgifter og eventuelle skader på personbilen, som eksempelvis rensning efter blodpletter eller andet.

Er der tale om en alvorlig arbejdsulykke, skal en ambulance tilkaldes (politiet og Arbejdstilsynet sørger alarmcentralen for). Der skal skrives en rapport om ulykkens hændelsesforløb. Hvornår, der er tale om en alvorlig arbejdsulykke, er en snak I kan tage på arbejdspladsen og er et spørgsmål, der kan stilles til Arbejdstilsynet.

Hvis ikke de rigtige instanser tilkaldes, og den rigtige dokumentation ikke bliver samlet, kan det have alvorlige konsekvenser for kollegaen i forhold til en arbejdsskadesag. Det kan betyde, at der ikke kan løftes bevisbyrde i sagen, og dermed får kollegaen måske ikke erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt svie og smerte.

Akuthjælp på din mobil

FOTO JØRGEN STAGE JOHANSEN

Med regionernes landsdækkende akuthjælp-app kan du hurtigt få overblik over dine muligheder for akuthjælp. App'en giver et overblik over eksempelvis åbningstider for skadestuer og akutmodtagelser, lægevagter, apoteker, tandlæge- og tandskadevagter, kiropraktorvagter og psykiatriske akuttilbud. App'en viser de akuttilbud, der er tættest på dig via GPS-funktionen og du kan finde adresser på skadestuer og akutmodtagelser, apoteker, tandlæge- og tandskadevagter og psykiatrisk hjælp. App'en tilbyder dig rutevejledninger ved hjælp af Google Play (Android)/Personlig app. Under "Mine data" har du mulighed for at gemme forskellige personlige oplysninger i app'en, eksempelvis navn og telefonnummer på din praktiserende læge og dine kontaktpersoner. Din blodtype, eventuelle allergier og andre oplysninger, som er vigtige i akutte situationer.

Sker der en arbejdsulykke, kan den også skade andre end dem, der umiddelbart er tilskadekomne. F.eks. hvis en kollega overværer en anden kollega blive udsat for en voldsom arbejdsulykke, og som følge heraf får psykiske følger.

Diagnoser/symptomer, der hyppigt vil optræde ved anerkendelse af psykiske arbejdsskader, er ifølge Arbejdsskadestyrelsen: Posttraumatisk belastningsreaktion, uspecificeret belastningsreaktion, akut belastningsreaktion, depression, krise, tilpavningsreaktion og forskellige angsttilstande (generaliseret angst, panikangst, socialangst). Så husk også at tænke på hinanden, hvis I har overværet en ulykke.

Det er utroligt vigtigt at have fokus på, hvad man som kollega skal gøre, når skaden indtræffer. Den, som er kommet til skade, er helt overladt til sine kollegaers hjælp. Det er meget vigtigt, at der reageres straks. En hurtig indsats mindsker risikoen for varige mén.

Såfremt der er et arbejdsmiljøudvalg eller en arbejdsmiljørepræsentant, bør de tilkaldes ved en ulykke, og der skal udfærdiges en intern rapport. Hvis arbejdsgiver og ansatte er uenige om hændelsesforløbet, er det vigtigt, at uenigheden fremgår af rapporten.

Det er en god ide, at der tages billeder af og på ulykkesstedet. Stort set alle har en mobiltelefon, som kan tage billeder. Såfremt det f.eks. er en defekt stige, stilladsbræt, maskine eller kemikalief flaske, der er gået itu, er det vigtigt at gemme dokumentation, når ulykken er stoppet. Hvis du er involveret i en ulykke, så sørg for at få genparten af alle oplysninger, og af andre beviser af enhver art. Det er en god ide at få lavet en tegning over ulykkesstedet, herunder det materiel som har forårsaget ulykken.

Det er utrolig vigtigt at få navne og adresser samt telefonnumre på alle eventuelle vidner. Kontakt skadelidte kollegas fagforening hurtigst muligt, efter aftale med skadelidte, for at få støtte og vejledning.

VIGTIGT

Det er ikke din opgave at finde ud af, hvem der er skyld i ulykken, men udelukkende at sikre beviser, der skal bruges i forhold til Arbejdsskadestyrelsens vurdering af erstatning for tab af erhvervsevne eller varige mén.

Arbejdsgivere skal anmelde arbejdsskader via det elektroniske anmeldesystem EASY, og til firmaets forsikringsselskab. Eneste garanti for, at skaden er anmeldt til forsikringsselskabet, er et kvitteringsbrev til dig fra forsikringsselskabet!

HUSK: Selv om det er en anden kollega, der er skyld i ulykken, kommer kollegaen ikke til at betale erstatning (kun ved grov uagtsomhed, hvis han gør det med vilje), så derfor kan alle åbent fortælle, hvad der skete. Det er arbejdsgiverens forsikringsselskab, der kommer til at betale evt. erstatning. Arbejdsgivere er forsikringspligtige,

så arbejdsgiveren lider heller ikke noget direkte tab.

Er skaden sket, og du har været ude for en arbejdsulykke, skal du huske nedenstående ting.

Anmeldelse af arbejdsulykker

Arbejdsskaden/ulykken skal som udgangspunkt anmeldes af arbejdsgiveren til arbejdsgiverens arbejdsskadeforsikring og til Arbejdsskadestyrelsen.

Fristen for at anmelde en arbejdsulykke er et år efter, at skaden er sket. Hvis fristen på et år ikke overholdes, risikerer den skadelidte at miste retten til erstatning.

Tjek med din arbejdsgiver, at ulykken er anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen og forsikringsselskabet. Du kan også selv anmelde din ulykke, hvis ikke din læge eller arbejdsgiver gør det (læger og tandlæger har pligt til at anmelde blot ved mistanke). Det gør du ved at skrive til Arbejdsskadestyrelsen. Der kræves ingen særlig blanket.

I 2010 blev der anmeldt knap 45.000 arbejdsulykker til Arbejdstilsynet. At dømme efter undersøgelser er mindst dobbelt så mange kommet til skade på arbejdet uden at anmelde det.

Arbejdsskader – de vigtigste trin

KILDE: ARBEJDSKADESTYRELSEN

Især unge underrapporterer deres arbejdsulykker.

Når der er firmafest, teambuilding eller bowling

I slutningen af 2013 var der en del skriveri om, at beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) ville have ændret arbejdsskadeforsikringsloven, så man ikke i fremtiden er dækket, hvis man bliver udsat for en ulykke i forbindelse med f.eks. firmaets julefrokost. Men der er jo ofte en forventning om, at man som medarbejder deltager i julefrokosten og andre sociale arrangementer på arbejdspladsen. Nogle gange direkte, andre gange måske mere implicit i den kultur, der er

på arbejdspladsen. Men som reglerne er nu, betyder det altså, at du skal melde en skade opstået under firmafesten som en arbejdsulykke. Det gælder uanset, om du har været fuld og uanset, om festen bliver holdt på arbejdspladsen eller et andet sted. Du er dækket af reglerne om arbejdsskader, så længe arrangementet er planlagt til at vare.

Forebyggende arbejde

For at undgå arbejdsulykker stiller arbejdsmiljøloven forskellige krav, der skal være med til, at hver arbejdsplads laver alt det forebyggende arbejde, der er muligt på en arbejdsplads. Ved hjælp af arbejdsmiljøorganisationen, deres inspektio-

LÆS MERE

1. *Udgifter under sagens behandling:* <http://www.ask.dk/da/Arbejdsskader/Er%20du%20kommet%20til%20skade%20pa%20arbejdet/Hvilken-erstatning-kan-du-forvente/Udgifter-i-forbindelse-med-sagens-behand.aspx>
2. *Arbejdstilsynets årsopgørelse over anmeldte arbejdsulykker 2005-2010:* <http://arbejdstilsynet.dk/~lmedialat/at/07-arbejdsmiljoe-i-tal/02-arbejdsskader/aaarsopgoerelser/anmeldtearbejdsulykker20102udgpdf.ashx>
3. *Notat om psykiske arbejdsulykker:* <http://www.ask.dk/~lmedialASK/pdf/Notater/notat-psykiske%20ulykkerpdf.ashx>
4. *REACH:* http://www.prc.cnrs-gif.fr/reach/dalsafety_data_sheet.html
5. *Arbejdsskadeområdet:* http://www.arbejdsmiljoviden.dk/Aktuelt/Nyheder/2013/12/11-Arbejdsskadeomraadet-skal-nytaenkes?utm_source=Nyhedsbrevet+Arbejdsmilj%F8&utm_medium=newsletter&utm_campaign=Arbejdsskadeomr%E5det+skal+nyt%E6nkes+%7C+Sundhedstilbud+%7C+Samme+arbejdsmilj%F8model+i+75+lande+
6. *Hvornår er det en arbejdsskade:* <http://www.hk.dk/RaadOgStoette/Emner/Arbejdsskader/Anmeldelse-af-arbejdsskade>
7. *Arbejdsskadeforsikringsloven:* <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=145683>

ner rundt på arbejdspladsen, evakueringsøvelser, brandinspektioner, arbejdspladsvurderinger (APV), brug af sikkerhedsdatablade, personlige værnemidler og arbejdspladsbrugsanvisninger (APB) er man godt på vej i den forebyggende fase. Men nogle gange sker ulykker i uforudsete situationer, som hvis der er ombygninger eller reparationer i gang. Derfor kan det også være et rigtigt godt redskab med en gennemgang af en reparationsopgave med de håndværkere, der skal udføre opgaven, for at sikre at evt. brandfarlige kemikalier bliver flyttet, hvis der skal arbejdes med åben ild eller lign. En sådan kaldes hos os for "En arbejdstilladelse" og bliver udfyldt inden arbejdet igangsættes, og dem der ellers arbejder i området bliver orienteret. Brug tid på at tale om, hvordan I skal agere i en ulykkesituation på arbejdet inden det sker, så I er sikre på, hvem der gør hvad, hvem er uddannet i førstehjælp og brandslukning, hvem finder sikkerhedsdatabladet frem, hvis det er en kemikalieulykke og hvem tager sig af at anmelde en evt. ulykke på dit arbejde?

Og husk, at selv om du ikke tror, at du får mén efter en arbejdsulykke, skal episoden anmeldes til Arbejdstilsynet. Det er din sikkerhed og dokumentation, hvis du senere får helbredsproblemer!

Det er også HK's opfattelse, at alle skaderskalanmeldestil Arbejdstilsynet. Det er den bedste dokumentation for arbejdsskadernes omfang og udbredelse.

Pas på dig selv og hinanden.

For de statslige laboranternes tillidsrepræsentanter afholdes der

TR Konference den 26. maj 2014

I næste nummer af LABORANTEN bringes program og praktiske oplysninger.

RESERVER
DATOEN
ALLEREDE NU

På gensyn.
Statsgruppen

LABORANTEN 2013

Du finder alle bladene online på DL-Fs hjemmeside.

www.hk.dk/dl-f